

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА ТА ПОЛІТИКА

(назва навчальної дисципліни)

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до проведення поточного контролю
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії**

зі спеціальності

(шифр і назва спеціальності)

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

кафедрою УП та ЕП, протокол№.... від..... (до 25.04.2016)

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Поточний контроль успішності навчання здобувачів з дисципліни «Соціальна економіка та політика» та рівня сформованості у них компетентностей, які підтримуються даною навчальною дисципліною, здійснюється у таких формах:

- Активна участь у навчальній діяльності на лекції, ведення конспекту, експрес-опитування;
- Результати виконання практичних завдань;
- Виконання завдань для самостійної роботи;
- Виступи на семінарах, тестування, виконання творчих робіт, складання есе, презентації

Поточний контроль успішності навчання у формі активної участі у навчальній діяльності на лекції, ведення конспекту, експрес-опитування здійснюється на кожному лекційному занятті усно. Типовий приклад даної форми наведено у розділі «Завдання для поточного контролю успішності навчання».

Поточний контроль успішності навчання у формі результатів виконання практичних завдань здійснюється на практичному занятті усно. Типовий приклад наведено у розділі «Завдання для поточного контролю успішності навчання».

Поточний контроль успішності навчання у формі виконання завдань для самостійної роботи здійснюється на практичному занятті усно. Типовий приклад наведено у розділі «Завдання для поточного контролю успішності навчання».

Поточний контроль успішності навчання у формі виступи на семінарах, тестування, виконання творчих робіт, складання есе, презентації здійснюється як усно так і письмово на практичному занятті. Типовий приклад наведено у розділі «Завдання для поточного контролю успішності навчання».

Зазначені форми і засоби поточного контролю успішності навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Соціальна економіка та політика» спрямовані на стимулювання систематичної поточної навчальної та самостійної роботи тих, хто навчається, підвищення об'єктивності оцінювання їхніх знань, запровадження здорової конкуренції між здобувачами у навчанні, виявлення і розвитку їхніх творчих і дослідницьких здібностей.

Мінімально можлива кількість балів за поточний контроль упродовж семестру – 60 – *диференційний залік*).

Результати всіх форм поточного контролю є невід'ємними складовими **критеріїв підсумкового оцінювання знань здобувачів**, наведених у відповідному розділі навчально-методичного забезпечення дисципліни «Соціальна економіка і політика».

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

2.1. Типові приклади завдань для поточного контролю за формами.

2.1. Типовий приклад завдань для участі у навчальній діяльності на лекції, експрес-опитуванні за темою лекційного заняття: Тема 1. «Соціальна економіка та політика в умовах соціалізації суспільства»:

1. Як можна охарактеризувати державну соціальну політику та соціальну економіку сучасної держави?
2. Як можна охарактеризувати основні функції державної соціальної політики?
3. Яке співвідношення понять «соціальна політика», «соціальна економіка» та «економічна політика»?
4. У чому полягає механізм взаємозв'язку та взаємовпливу соціальної та економічної політики в цивілізованих країнах?

2.2. Типовий приклад завдань для участі у формі результатів виконання практичних завдань за темою 1: «Соціальна економіка та політика в умовах соціалізації суспільства». Зміст завдання – розрахунок індексу людського розвитку (ІЛР) та його складових; індексу людського розвитку з врахуванням гендерного фактора; показників розширення можливостей жінок, індексу злиденності та його складових

Завдання.

Розрахуйте індекс людського розвитку для країни, користуючись даними табл. 1.

Таблиця 1

Вихідні дані

Показник	Значення
Середня очікувана тривалість життя, років	67,9
Рівень грамотності дорослого населення, %	92,0
Сукупна частка осіб, які навчаються, %	66,6
ВВП на душу населення, \$	646

2.3. Перелік завдань для виконання завдань для самостійної роботи за темою лекційного заняття «Становлення ринкової економіки в Україні та зміни в соціальній економіці та політиці»

Завдання 1.

Виходячи із теоретичного матеріалу, заповніть табл. 2 та 3.

Таблиця 2

Моделі соціальної політики (класифікація 1)

Модель Бісмарка	Модель Беверіджа
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.

Таблиця 3

Моделі соціальної політики (класифікація 2)

Модель соціальної політики	Критерії соціального захисту	Джерела фінансування	Приклади держав
Соціал-демократична			
Консервативна			
Ліберальна			
Католицька			

2.4. Поточний контроль успішності навчання у формі виступи на семінарах, тестування, виконання творчих робіт, складання есе.

2.4.1. Перелік питань для семінарського заняття за темою: «Нормативно-правова база соціальної економіки та політики в Україні»:

1. Соціальні нормативи як відправна точка формування соціальної економіки та політики.
2. Сучасний стан нормативно-правового забезпечення соціальної економіки та політики.
3. Контроль за дотриманням законодавства про державні соціальні стандарти і нормативи та державні соціальні гарантії.
4. Нерозв'язані проблеми нормативно-правового забезпечення соціальної економіки та політики.

2.4.2. Приклад тестових завдань за темою лекційного заняття «Становлення ринкової економіки в Україні та зміни в соціальній політиці»:

1. Основою соціальної рівності є:
 - а) централізований розподіл матеріальних благ за принципом “кожному — за потребою”;
 - б) централізований розподіл матеріальних благ за принципом “кожному — за працею”;
 - в) ліквідація приватної власності;

г) рівність всіх перед законом.

2. “Бісмаркова” модель соціальної політики передбачає:

а) жорстокий зв'язок між рівнем соціального захисту та строком професійної діяльності;

б) обмежену відповідальність уряду за соціальне забезпечення всіх громадян;

в) право на мінімальну захищеність будь-якої людини;

д) досягнення в суспільстві соціальної справедливості.

3. “Беверіджська” модель соціальної політики передбачає:

а) жорстокий зв'язок між рівнем соціального захисту та строком професійної діяльності;

б) обмежену відповідальність уряду за соціальне забезпечення всіх громадян;

в) право на мінімальну захищеність будь-якої людини;

д) досягнення в суспільстві соціальної справедливості.

4. До моделей соціальної політики, що покликані боротися з бідністю, не відносять:

а) ліберальну;

б) соціал-демократичну;

в) католицьку;

г) “бісмаркову”.

5. Європейське співтовариство виділяє наступні моделі соціальної політики:

а) ліберальну та католицьку;;

б) “бісмаркову” та “беверіджську”;

в) соціал-демократичну;

г) консервативну.

2.4.3. Поточний контроль виконання творчих робіт за темою лекційного заняття 10 «Державна підтримка сімей з низькими доходами»

Завдання «Дослідження власного рівня споживання товарів та послуг» у розрахунку на 1 місяць. Розробити власний споживчий кошик за групами товарів, розрахувати кількість грошових коштів на 1 місяць.

2.4.4. Поточний контроль складання есе.

Есе – це самостійна письмова робота на тему, запропоновану викладачем або обрану самостійно. Мета есе складається в розвитку навичок самостійного творчого мислення й письмового викладення власних думок. Писати есе надзвичайно корисно, оскільки це дозволяє авторові навчитися чітко й грамотно формулювати думки, структурувати інформацію, використовувати основні категорії аналізу, виділяти причинно-наслідкові зв'язки, ілюструвати поняття відповідними прикладами, аргументувати свої висновки; опанувати науковим стилем мови.

Есе повинне містити: чіткий виклад суті поставленої проблеми, включати самостійно проведений аналіз цієї проблеми з використанням концепцій і аналітичного інструментарію, розглянутого в рамках дисципліни, висновки, що узагальнюють авторську позицію по поставленій проблемі.

Структура Есе:

1. Вступ.

- а) проблема, що розглядається (об'єкт дослідження),
- б) з чим пов'язаний її розгляд (актуальність проблеми),
- в) коротка історична довідка, вивченість проблеми.

2. Основна частина. У ній розкривається тема Есе:

- а) основні використовувані терміни;
- б) статистичні матеріали, їх аналіз;
- в) методи (способи) і область використання.

Дана частина припускає розвиток аргументації й аналізу, а також обґрунтування їх, виходячи з наявних даних, інших аргументів і позицій щодо цього питання.

Основна частина може включати, крім описової текстової частини, структурні схеми, рисунки, графіки, діаграми, таблиці.

3. Висновок включає:

- а) відомості про отримані результати;
 - б) виявлені тенденції й закономірності;
 - в) нові результати;
 - г) дані, які, на думку автора есе, мають теоретичне й (або) практичне значення.
- Висновки можуть супроводжуватися рекомендаціями, пропозиціями й т.п.

4. Список літератури

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

Система оцінювання успішності навчання здобувача та рівня сформованості у нього компетентностей, які підтримуються навчальною дисципліною «Соціальна економіка та політика» (Програма навчальної дисципліни «Соціальна економіка та політика») враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи.

При розрахунку підсумкової оцінки успішності здобувача з навчальної дисципліни «Соціальна економіка та політика» слід вважати, що кожна форма поточного контролю має різну питому вагу у формуванні його компетентностей, які забезпечуються навчальною дисципліною.

З урахуванням вагомості кожної форми поточного контролю успішність навчання здобувача з навчальної дисципліни у підсумку оцінюється у відповідних балах (табл. 3.1) за формулою:

$$R = A + B + C + D,$$

де R – підсумковий максимальний бал, який здобувач може отримати за успішне виконання усіх форм поточного контролю;

A – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за активну участь в лекційних заняттях (участь у навчальній діяльності на лекції, ведення конспекту, експрес-опитування) (табл. 3.2) (A= 8).

B – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати на практичних заняттях, виконуючи завдання, приймаючи участь у семінарах, дискусіях (B=18);

C – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання домашніх завдань (C=12);

D – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання есе та його презентацію (D=10);

E – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за 3 письмові поточні контрольні роботи або усне опитування (E=12).

Виконання кожного завдання для поточного контролю успішності здобувача оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю за формами у межах тем змістових модулів наведено в табл. 3.2.

Розподіл балів за формами поточного контролю та змістовними модулями

	лекції (годин)	практ (годин)	лекції (бал)	практики (бал)	ДЗ	Есе	Презент.	КР, опитуван.	Σ
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ДЕРЖАВНА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ									
ТЕМА 1. Соціальна політика як функція державного управління	2	2			1				1
ТЕМА 2. Становлення ринкової економіки в Україні та зміни в соціальній політиці	1	2	1	2	1				4
ТЕМА 3. Нормативно-правова база соціальної політики в Україні	1	2		2	1			4	7
ТЕМА 4. Планування і фінансування розвитку соціальної сфери	1	2	1	2	1				4
ТЕМА 5. Соціальний захист людини як система	1	2		2	1				3
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЗАХИСТ СОЦІАЛЬНО ВРАЗЛИВИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ. РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ НА РІВНІ ПІДПРИЄМСТВА									
ТЕМА 6. Соціальний захист економічно активного населення	1	2	1	2	1				4
ТЕМА 7. Соціально-трудова конфлікти, їх урегулювання та розв'язання	1	2			1			4	5
ТЕМА 8. Форми захисту соціально вразливих верств населення	1	2	1	2	1				4
ТЕМА 9. Захист і соціально-трудова реабілітація інвалідів	1	2		2	1				3
ТЕМА 10. Державна підтримка сімей з низькими доходами	2	2	2	2	1				5
ТЕМА 11. Пенсійне страхування і недержавні пенсійні фонди	2	2		2	1			4	7
ТЕМА 12. Основи формування соціальної політики підприємства	2	2	2		1	5	5		13
Всього	16	24	8	18	12	5	5	12	60

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності та іншої академічної документації.

Здобувач отримує право на виконання завдань підсумкового контролю (допуск до заліку), якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі досягла 60 балів.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Безтелесна Л. І. Прогнозування та регулювання ринку праці України / Л. І. Безтелесна. – Рівне : НУВГП. – 2010. – 221 с.
2. Гайдучький П. І. Фінансування соціальної політики: навч. посіб. / П. І. Гайдучький, О. Е. Подолєва. – К. : УАДУ, 1995. – 64 с.
3. Ганслі Теренс М. Соціальна політика та соціальне забезпечення за ринкової економіки / М. Ганслі Теренс; Пер. з англ. О. Перепадя. – К. : Основи, 1996. – 240 с.
4. Гончарова С. Ю. Вивільнення найманих працівників: регіональні особливості. Наукове видання / С. Ю. Гончарова, Ю. В. Сотнікова / Харків : Видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 169 с.
5. Гончарова С. Ю. Соціальна політика: навч. посіб. / С. Ю. Гончарова, І. П. Отенко. – Х. : Вид. ХДЕУ, 2003. – 200 с.
6. Декларація МОП про основоположні принципи та права в сфері праці та механізм її реалізації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/ilo_principles.shtml
7. Зомбарт В. Идеалы социальной политики / В. Зомбарт, пер. с нем. – С.Пб. : Вид. Элби, 1996. – 132 с.
8. Кодекс законів «Про працю України» / Верховна Рада України. Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2008. – 90 с.
9. Колот А. М. Соціальна політика в умовах глобалізації та лібералізації економічних відносин: здобутки, втрати, тенденції / А. М. Колот // Демографія та соціальна економіка: наук.-екон. та сусп.-політ. журн. – Київ : ІДСД НАН України, 2008. – Вип. 1 (9). – С. 23–44.
10. Колот А. М. Соціально-трудова сфера: стан відносин, нові виклики, тенденції розвитку : монографія / А. М. Колот. – К. : КНЕУ, 2010. – 251 с.
11. Конвенція МОП про сприяння зайнятості та захист від безробіття № 168 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/993_182
12. Конституція України / В. Кузнецов (уклад.). – Х. : Фактор, 2006. – 132 с.
13. Концепція розвитку професійної освіти і навчання в Україні (2010 – 2020 р.р.)

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www-mon.gov.ua/images/proekt2010_2020.doc.

14.Кривоконь Н. І. К 85 Проблеми соціальної роботи та соціальної політики в Україні : навчальний посібник / Н. І. Кривоконь. – Чернігів: Чернігівський державний технологічний університет, 2012. – 320 с.

15.Курило І. О. Соціально-економічна структура населення: еволюція, сучасність, трансформації : монографія / І. О. Курило. – К. : Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2006. – 472 с.

16.Лібанова Е. М. Гнучкість та захищеність на ринку праці. Досвід України : монографія / Е. М. Лібанова, О. В. Макарова. – К. : НАНУ, 2007. – 495 с.

17.Лібанова Е. М. Соціально-демографічна політика в Україні у контексті принципів Програми дій МКНР (1994 р.) / Е. М. Лібанова, І. О. Курило // Демографія та соціальна економіка. – 2009. – № 2. – С. 12–27.

18.Лісогор Л. С. Якість трудового життя: чинники впливу та напрями покращення / Л. С. Лісогор // Демографія та соціальна економіка. – 2012. – № 2 (18). – С. 43–52.

19.Людський розвиток регіонів України: аналіз та прогноз : монографія / за ред. Е. М. Лібанової. – К. : Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України, 2007. – 328 с.

20.Манцуров І. Г. Регулювання соціально-економічного розвитку України / І. Г. Манцуров, І. К. Бондар, Є. О. Бугаєнко // Регулювання соціально-економічного розвитку України : колективна монографія; за ред. І. Г. Манцурова. – К. : ВД «Корпорація», 2010. – 195 с.

21.Моніторинг соціально-економічного розвитку регіонів України (1990 – 2001 р.р.). – К. : Фінанси, 2001. – 212 с.

22.Назарова Г. В. Управління соціально-трудовою сферою підприємства : монографія / Назарова Г. В., Гончарова С. Ю., Водницька Н. В. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 323 с.

23.Населення України. Трудова еміграція в Україні : монографія / відпов. ред. Е. М. Лібанова. – К. : Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2010. – 233 с.

24.Новак І. М. Соціальний розвиток регіонів України: оцінка та напрями зменшення диспропорцій : монографія / І. М. Новак. – Донецьк : Ін-т економіки пром-сті НАН України, Ін-т демографії та соц. дослідж. НАН України, 2008. – 196 с.

25.Павлюк В. Д. Соціальна політика. Навч. посіб. / В. Д. Павлюк, М. І. Приступа, В. І. Старцун // – Хмельницький: ХНУ, 2006. – 214 с.

26.Про зайнятість населення : Закон України станом на 11 серпня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>.

27. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon4.rada.gov.ua>.
28. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
29. Про професійний розвиток працівників : Закон України від 12.01.2012 р. № 4312-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon4.rada.gov.ua>.
30. Семигіна Т. В. Введення у соціальну роботу: навч. посіб. / Т. В. Семигіна, І. М. Грига. – К. : Фенікс, 2001. – 288 с.
31. Скуратівський В. А. Соціальна політика : навч. посіб. / В. А. Скуратівський, О. М. Палій, Е. М. Лібанова. – 2-ге вид., допов. та перероб. – К. : Вид-во УАДУ, 2003. – 365 с.
32. Скуратівський В. А. Соціальні системи та соціологічні методи дослідження : навч. посіб. / В. А. Скуратівський, М. Ф. Шевченко. – К. : УАДУ, 1998. – 188 с.
33. Социальная политика : учебник / под общ. ред. Н. А. Волгина. — М. : Изд-во «Экзамен», 2002. — 736 с.
34. Соціально-трудові відносини: проблеми та гармонізації : колективна монографія / М. В. Семикіна, З. В. Смутчак, С. Р. Пасека, та ін. – Кіровоград : КОД, 2012. – 432 с.
35. Соціальний розвиток України: сучасні трансформації та перспективи / С. І. Бандур, Т. А. Заяць, В. І. Куценко та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф., чл.-кор. НАН України Б. М. Данилишина. – 2-ге вид. допов. і перероб. – Черкаси : Брама-Україна, 2006. – 620 с.
36. Удотова Л.Ф. Соціальна статистика : підручник. / Л. Ф. Удотова. – К.: КНЕУ, 2002. – 376 с.
37. Холостова Е. И. Социальная политика : учеб. пособ. / Е. И. Холостова. – М. : ИНФРА-М, 2001. – 204 с.
38. Шаульська Л. В. Управління людським та соціальним розвитком у регіонах України : монографія / Л. В. Шаульська, О. Ф. Новікова, О. І. Амоша. – Донецьк : Ін-т економіки пром-сті НАН України, 2010. – 488 с.
39. Шевчук П. І. Соціальна політика. / П. І. Шевчук. – Львів: Світ, 2003. – 400 с.
40. Ягодка А. Г. Соціальна інфраструктура і політика : навч. посіб. / А. Г. Ягодка. – К. : КНЕУ, 2000. – 212 с.

Ресурсы Интернет

Назва сайту	Адреса
Сервер Верховной Рады Украины.	www.rada.gov.ua/
ЛигаБизнесИнформ.	www.liga.net/
Нормативные акты Украины.	www.nau.kiev.ua/
Сайт Лига Киев	http: // search.liga.kiev.ua/.
Сайт социальной информация	http: // webua.net/socinform/dop_diti2002.htm.
Сайт украинского законодательства	http: // www.zakon.gov.ua/law.html
Сайт по защите прав человека	http://school-sector.relarn.ru/prava/ zakony/hrights/index.htm.
Украинское право.	www.ukrpravo.com/